

Maag Darm Leverziekten (MDL)

Thiopurines

Behandeling met thiopurines

Inleiding

U heeft een chronische ontstekingsziekte van de darm, zoals de ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa. Uw maag-darm-leverarts (MDL-arts) en/of Verpleegkundig Specialist heeft als (mede)behandeling van de ontstekingen met u gesproken over het gebruik van een medicijn uit de groep thiopurines.

Voorbeelden uit de groep van thiopurines zijn:

- azathioprine (Imuran®)
- 6-mercaptopurine (Purinethol®)
- 6-thioguanine (Thiosix®)

U vindt hier informatie over deze medicijnen.

Let op: deze informatie is géén vervanging van de bijsluiter. Lees altijd de bijsluiter als u deze medicijnen gaat gebruiken.

Thiopurines

Wat is de werking van thiopurines?

De oorzaak van uw ontstekingsziekte van de darm is tot nu toe onbekend en met medicijnen niet te genezen. Thiopurines zijn medicijnen die worden gebruikt om het ontstekingsproces af te remmen en/of te onderdrukken. Dat leidt tot minder klachten en verkleint de kans op complicaties. Ze worden vaak voorgeschreven bijvoorbeeld wanneer de ziekte actief wordt bij gebruik van mesalazine bij Colitis Ulcerosa of na het afbouwen van prednison bij de ziekte van Crohn. Verder worden thiopurines gebruikt bij biologicals om antistofvorming tegen deze middelen te voorkomen.

Lage dosering van thiopurines

In hoge dosering zijn thiopurines een zogenoemd cytostaticum dat wordt gebruikt bij kanker omdat het de groei van cellen remt en snelgroeiende, woekerende cellen doodt. De dosering van thiopurine is bij de ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa echter veel lager dan bij de behandeling van kwaadaardige aandoeningen (kanker). Hierdoor zijn er minder vaak bijverschijnselen en zijn deze milder van aard. Dit is belangrijk om te weten, omdat het mogelijk is dat de bijsluiter die u van uw apotheek krijgt vaak gericht is op mensen met kwaadaardige aandoeningen. Zo staan in de bijsluiter ook strenge hygiënische adviezen bij het gebruik van de medicatie. In de

dosering waarin thiopurine wordt gebruikt in de behandeling van de ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa volstaat u met normale hygiëne.

Gebruik van thiopurines

Dosis

De dosis die u dagelijks moet gebruiken verschilt per persoon. Gebruik altijd de dosering die uw MDL-arts heeft voorgeschreven en nooit meer of minder. De MDL-arts bepaalt de dagdosering van de thiopurine. Dit gebeurt op geleide van uw gewicht en eventueel aan de hand van de concentratie van de thiopurine in uw bloed.

Innemen van de medicijnen

Het is de bedoeling dat u de tabletten/capsules heel doorslikt (niet doorbreken of kauwen). Als u vergeten bent de tabletten in te nemen, neem ze dan op een later tijdstip nog dezelfde dag in. Het maakt niet uit of de medicatie 's ochtends of 's avonds ingenomen wordt. Als er maar een vast innamepatroon is. Vermijd hierbij wel inname met melkproducten.

Werking van de medicijnen

Na het opstarten van het geneesmiddel kan het twee tot drie maanden duren voordat de thiopurine een optimaal effect heeft bereikt. Daarom moet u in de opstartfase van thiopurine vaak nog een periode een ander ontstekingsremmend medicijn (corticosteroïd) gebruiken.

Hoe lang moet u thiopurines gebruiken?

Als thiopurine bij u een gunstig effect heeft, kunt u het jarenlang blijven gebruiken. Als het middel bij u niet werkt of als u te veel last heeft van bijwerkingen, adviseert de MDL-arts u het gebruik van thiopurine stop te zetten.

Bijwerkingen

Over het algemeen worden thiopurines goed verdragen.

De meeste bijwerkingen treden op in de eerste weken na het starten. Na enkele dagen tot twee weken na het starten met thiopurines kunt u last krijgen van:

- Misselijkheid, dit kan voorkomen in lichte mate. We adviseren daarom de tabletten tijdens of na de maaltijd in te nemen en niet op nuchtere maag. Soms kan het helpen als u de medicijnen inneemt voordat u gaat slapen.
- Spierpijn
- Huiduitslag
- Een ontsteking van de alveesklier. Deze klier is gevoelig voor een aantal medicijnen waaronder thiopurines. Typische klachten zijn pijn in de bovenbuik, soms uitstralend naar de rug, misselijkheid, braken, gevoel van ziek zijn met koorts en eventuele koude rillingen, verminderde eetlust en diarree. Als u deze klachten krijgt moet u contact opnemen met de polikliniek MDL.
- Spontaan optredende blauwe plekken en/of bloedneuzen. Dit kan het gevolg zijn van een verminderde aanmaak van bloedplaatjes. Deze bijwerking moet u altijd melden aan uw behandelend MDL-arts of verpleegkundig specialist.
- Op langere termijn, binnen enkele weken of maanden na het starten met thiopurine, kunt u last krijgen van:

- Verhoogde kans op infecties, zoals aanhoudende keelpijn en/of hoesten of koorts. Dit wordt veroorzaakt door het effect van het geneesmiddel op het beenmerg, waardoor een stoornis kan optreden in de aanmaak van witte bloedcellen. De witte bloedcellenzorgen in ons lichaam voor de afweer en beschermen ons tegen ziekteverwekkers onder andere bacteriën, virussen en schimmels.
- Leverfunctiestoornissen, deze kunnen zich uiten in een gele verkleuring van de huid en/of oogwit.
- Alveesklierontsteking, die zich kan uiten in heftige continue pijn in de bovenbuik en/of rug.
- Bloedarmoede door verminderde aanmaak van rode bloedcellen in het beenmerg.
- Wratten veroorzaakt door een virusinfectie door verminderde weerstand.
- Er is een licht verhoogde kans op huidkanker en lymfomen (gezwel van de lymfeklieren).

Effect op vruchtbaarheid, zwangerschap en borstvoeding

Uit onderzoek is gebleken dat het gebruik van thiopurines door zowel mannen als vrouwen géén verhoogd risico geeft op aangeboren afwijkingen.

Recente studies laten zien dat er geen verhoogd risico is op problemen tijdens de zwangerschap bij het gebruik van thiopurines ten opzichte van patiënten met de ziekte van Crohn/Colitis Ulcerosa die deze medicatie niet gebruikten tijdens de zwangerschap.

In het algemeen geldt dat het heel belangrijk is voor het ongeboren kind dat de darmziekte van de moeder rustig is en blijft. Actieve darmziekte bij de moeder kan leiden tot onvoldoende groei en vroeggeboorte. Het streven bij gebruik van thiopurines bij zwangerschapswens is om bij rustige ziekte de medicatie te handhaven. In verband met de wat uitgestelde werking en de bijwerkingen (misselijkheid, alveesklierontsteking) heeft het starten van thiopurines tijdens de zwangerschap niet de voorkeur.

In het algemeen wordt aangenomen dat de thiopurines tijdens de borstvoeding weinig gezondheidsrisico's opleveren voor het kind. Thiopurines komen in hele lage doseringen voor in de moedermelk, dit heeft geen nadelig effect voor het kind. Vrouwen krijgen bij het gebruik van thiopurines tijdens borstvoeding het advies na inname van de medicatie de borstvoeding 4 uur uit te stellen.

Waar u rekening mee moet houden

Controles

Om eventuele stoornissen in de werking van de lever en in de aanmaak van het bloed in een vroeg stadium te ontdekken laat uw MDL-arts of Verpleegkundig Specialist regelmatig bloed onderzoeken. In week 2, 4 en 8 na het starten met een thiopurine vindt een bloedafname plaats. Daarna vinden de controles minder vaak plaats, meestal om de 3 tot 4 maanden.

Gebruik van urinezuur verlagende medicijnen

Als u naast thiopurines ook urinezuur verlagende geneesmiddelen gebruikt (bijvoorbeeld bij jicht; Zyloric® (allopurinol), moet u uw MDL-arts of Verpleegkundig Specialist hiervan op de hoogte stellen. De dosis thiopurine moet dan mogelijk worden aangepast.

Trombosedienst?

Bent u onder behandeling van de trombosedienst? Informeer deze dan over het gebruik van de thiopurine.

Huidproblemen?

Patiënten die thiopurines gebruiken, kunnen een verhoogd risico lopen op huidproblemen waaronder huidkanker. Vermijd daarom een te grote blootstelling aan zonlicht en UV-straling. Als u veranderingen in uw huid bemerkt, meld dit dan aan uw MDL-arts of Verpleegkundig Specialist. Het kan soms noodzakelijk zijn mensen uit voorzorg door te verwijzen naar de dermatoloog, vooral na langdurige behandeling.

Griep prik?

U komt in aanmerking voor de jaarlijkse griep prik vanwege de licht verminderde afweer. U kunt hiervoor terecht bij de huisarts. De griep prik beschermt helaas niet tegen alle griepsoorten die er zijn.

Reizigersvaccinaties?

Heeft u reizigersvaccinaties nodig? Meld dan altijd aan de arts dat u thiopurine gebruikt. Thiopurine kan de werkzaamheid van sommige soorten vaccins verminderen en de kans op bijwerkingen door de vaccins vergroten. Vaccinatie met een verzwakt levend vaccin, zoals de bof, mazelen, rode hond (BMR), gele koorts of BCG moeten vermeden worden tijdens het gebruik van een thiopurine.

Vragen

Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen stel deze dan gerust aan uw behandelend arts, de IBD-verpleegkundige of neem contact op met:

Polikliniek Maag Darm Leverziekten		
Locatie Venlo	routennummer 43	☎ (077) 320 53 53

IBD-verpleegkundige

routennummer 43

☎ (077) 320 53 53

VieCuri Medisch Centrum

Locatie Venlo

Tegelseweg 210

5912 BL Venlo

☎ (077) 320 55 55

Locatie Venray

Merseloseweg 130

5801 CE Venray

☎ (0478) 52 22 22

Meer informatie www.viecuri.nl

Bekijk uw medische gegevens op www.mijnviecuri.nl